Plastično-rekonstruktivna kirurgija – povijest i sadašnjost

Mirko Kontić, Barbara Blagaić

KBC Split, Spinčićeva 1, 21000 Split, Hrvatska

drmkontic@gmail.com

Važnost plastično-rekonstruktivne kirurgije glave i vrata istaknuo je i njezin moderni utemeljitelj u Hrvatskoj Ante Šercer izjavom da "svaki čovjek ima pravo na život, na zdravlje i ljepotu". Povijesni pregled seže još oko 600 godina pr. Kr., kada Sushruta Samhita opisuje rekonstrukciju nosa kožom uzetom s čela. Takozvana indijska metoda razvila se zbog učestalih amputacija nosa kao načina kažnjavanja prekršaja protiv zakona i morala. Trebalo je mnogo vremena da bi tu metodu proveli u Europi, a upotrebljava se i danas. Kamen temeljac plastične kirurgije Europe "De Chirurgia Curtorum Per Insitionem" objavljuje Gaspare Tagliacozzi iz Bologne 1597. godine. Knjiga opisuje procedure rekonstrukcija nosa kožom nadlaktice. Metode upotrijebljene na Siciliji u obiteljima Branca i Vianeo postaju tako temelj tzv. talijanske metode. Karl Ferdinand von Graefe, pruski ratni kirurg u ratu protiv Napoleona, provodi rekonstrukcije nosa te širi ove metode među kirurzima toga doba knjigom "Rhinoplastik" ili umjetnost organskog nadomještanja nosa 1818. Tijekom 19. stoljeća odvija se procvat moderne kirurgije lica u djelima Delpecha, Diefenbacha, Lagenbecka, Zeisa, Brunsa. Dvadeseto stoljeće donosi napredak operacija nosa preko submukozne septoplastike Freera i Killiana 1904., otvorene rinoplastike Rethija 1921., do zatvorene rinoplastike po Cottleu 1947. U Hrvatskoj Ante Šercer iznosi teoriju "Dekortication des Nasi" 1923., a potom modifikacija Ive Padovana prezentirana Američkoj akademiji 1970. godine, promovira otvorene rinoplastike cijelom svijetu. Plastično-rekonstruktivna kirurgija razvija se zbog potreba ratnih stradanja u Europi 19. i 20. stoljeća. Stečena znanja i prakse upotrebljavaju se za rekonstrukcije tumorskih defekata i danas, a posebno se razvija funkcionalna i estetska kirurgija. Transplantaciju slobodnih dijelova kože započinje Reverdin 1869., a unaprjeđuju je Thiersch, Padget i Wolfe. Poznavanje funkcionalne anatomije i razvoj tehnika mikroskopije omogućavaju upotrebu lokalnih i udaljenih slobodnih režnjeva. Otoplastika započinje u djelima Johana Friedricha Dieffenbacha 1845. zbog posttraumatskih rekonstrukcija, a razvija se do današnjih estetskih metoda po Weerdi, Mustardeu, Furnasu, Converse i brojnim drugima. Poseban uspjeh donose tehnike po Brentu, Nagati i modifikacije za rekonstrukcije uške u djece s prirođenim malformacijama. Ideal ljepote lica mijenja se kroz desetljeća i kulture. Razvoj kirurških metoda kao što su reanimacija lica, blefaroplastika, face-lift, prate i nekirurški postupci pomlađivanja lica.

Ključne riječi: plastika, povijest, kirurgija